



Arkivnr: 2014/10571-24

Saksbehandlar: Thorbjørn Aarethun

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Samferdselsutvalet		12.05.2015
Fylkesutvalet		19.05.2015

Belønningsordninga - auka økonomiske rammer for 2015

Samandrag

Samferdselsdepartementet har i brev, datert 26.mars 2015, orientert fylkeskommunar og dei største byområda om Stortinget si handsaming av statsbudsjettet for 2015, der det m.a vart vedteke å auke løyvinga til belønningsordninga i 2015 med 325 mill.kr. Fylkeskommunar og byområda er invitert til å søke om finansiering av aktuelle tiltak i 2015 innanfor denne auka ramma. Fristen for å søke er sett til 1.mai 2015. Fylkesrådmannen har orientert departementet om at søknaden vil bli lagt fram for endeleg politisk handsaming på møte i fylkesutvalet 19.mai.2015.

Fylkesrådmannen legg med dette fram sak om forslag til tiltak i søknad om tildeling av midlar innanfor auka løyving til belønningsordninga i 2015.

Fylkesrådmannen har tidlegare understreka behovet for å styrke kollektivtransporttilbodet i samband med innføring av tidsdifferensierte takstar i bomringen i Bergen, og vil prioritere dette tiltaket først i søknad for tildeling av auka belønningsmidler 2015. Det må og understrekast ovanfor departementet at eventuelt auka tildelte belønningsmidler i 2015 også må vidareførast som ein auke i søknaden for belønningsavtale for heile perioden 2015-2018.

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet viser til brev frå Samferdselsdepartementet, 26.mars 2015, om auka løyving til belønningssordninga i 2015, og søker med dette om ekstra midlar 2015 til finansiering av følgjande tiltak:

Prioritet	Prosjekt/tiltak	Søknad om finansiering
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Styrking av kollektivtransporttilbodet i samband med innføring av tidsdifferensierte satsar i Bergen • Ytterlegare styrking av kollektivtransporttilbodet i Bergensområdet 	35 mill.kr
		10 mill.kr
2.	Framkomsttiltak for Buss – Hesthaugvegen i Åsane bydel	7 mill.kr
3.	Sykkelbyavtale Bergen – styrka satsing på haldningsskapande arbeid retta mot barn og unge	2 mill.kr
4.	Tiltak etter sykkelveginspeksjon	5 mill.kr
5.	Haldeplassar og ventefacilitetar i Bergen sentrum	6 mill.kr
Sum søknad ekstrabevilgning belønningssmidlar 2015		65 mill.kr

2. Fylkesutvalet viser til innsendt søknad om ny belønningssavtale for perioden 2015-2018, og legg til grunn at tildelte midlar innanfor auka ramme i 2015 blir vidareført som eit tillegg i alle åra i søknaden for perioden 2015-2018.
3. Fylkesutvalet ser fram til ei rask handsaming av tidlegare innsendt søknad om ny belønningssavtale for perioden 2015-2018 og denne tilleggssøknaden for 2015, for at det kan settast i gang forberedande arbeid med sikte på tidlegast mogleg realisering av dei omsøkte tiltaka i 2015.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Belønningssordninga - Økte økonomiske rammer fra 2015

Fylkesrådmannen, 29.04.2015

Bakgrunn for saka

Samferdselsdepartementet har i brev, datert 26.mars 2015, orientert fylkeskommunar og dei største byområda om Stortinget si handsaming av statsbudsjettet for 2015, der det m.a vart vedteke å auke løyvinga til belønningsordninga i 2015 med 325 mill.kr. Fylkeskommunar og byområda er invitert til å søke om finansiering av aktuelle tiltak i 2015 innanfor denne auka ramma. Fristen for å søke er sett til 1.mai 2015. Fylkesrådmannen har orientert departementet om at søknaden vil bli lagt fram for endeleg politisk handsaming på møte i fylkesutvalet 19.mai.2015.

Fylkesrådmannen legg med dette fram sak om forslag til tiltak i søknad om tildeling av midlar innanfor auka løyving til belønningsordninga i 2015.

Søknad om belønningsavtale for perioden 2015-2018

Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune har i fellesskap utarbeidd søknad om ny belønningsavtale for perioden 2015-2018. Søknaden vart handsama på møte i fylkesutvalet, 30.oktober 2014. Det er søkt om tildeling av belønningsmidler på følgjande måte:

Tiltak	2015	2016	2017	2018	2015-2018
Planmidlar; bybane, buss og sykkel	40	30	15	10	95
Utvikling og styrking av kollektivtilbodet	45	50	60	65	220
Terminalar, knutepunkt og haldeplassar - stamlinene	20	20	80	80	200
Framkomsttiltak for buss - stamlinene	20	20	80	80	200
Sykkeltiltak	5	10	55	70	140
Gangetiltak	2	5	15	8	30
Miljøtiltak	2	5	5	8	20
Sum midlar frå belønningsordninga	134	140	310	321	905

Departementet vil handsame denne søknaden i saman med tilleggsøknaden for auka belønningsmidlar i 2015. Departementet legg vidare opp til at søknad og tildeling av ekstra belønningsmidler i 2015 også vil bli vidareført inn i eventuelt ny avtale for perioden 2015-2018.

Søknad om auka belønningsmidler 2015

Fylkesrådmannen foreslår at det vert søkt om tildeling av ekstra belønningsmidlar 2015 for finansiering av følgjande tiltak i prioritert rekkefølge:

Prioritet	Prosjekt/tiltak	Søknad om finansiering
1.	<ul style="list-style-type: none"> Styrking av kollektivtransporttilbodet i samband med innføring av tidsdifferensierte satsar i Bergen Ytterlegare styrking av kollektivtransporttilbodet i Bergensområdet 	35 mill.kr 10 mill.kr
2.	Framkomsttiltak for Buss – Hesthaugvegen i Åsane bydel	7 mill.kr
3.	Sykkelbyavtale Bergen – styrka satsing på haldningsskapande arbeid retta mot barn og unge	2 mill.kr
4.	Tiltak etter sykkelveginspeksjon	5 mill.kr
5.	Haldeplassar og ventefacilitetar i Bergen sentrum	6 mill.kr
Sum søknad ekstrabevilgning belønningsmidlar 2015		65 mill.kr

Styrking av kollektivtilbodet i samband med innføring av tidsdifferensierte bompengesatsar

Bystyret i Bergen og fylkestinget har vedteke innføring av tidsdifferensierte bompengesatsar i bomringen i Bergen, med følgjande takstopplegg:

- mandag til fredag kl 06.30 – 09.00 og 14.30 – 16.30
- takst i rush 45 kr, utenom rush 19 kr (2015 kr)

Siktemålet er å få endeleg godkjenning i Stortinget slik at det nye takstopplegget kan innførast 1.1.2016. Tidsdifferensierte satsar vil ha trafikkavvisande effekt, slik at kollektivtransporttilbodet må styrkast med auka kapasitet som eit alternativ til personbiltransport.

Kva område og korridorar som vil få nye reisande ved innføring av tidsdifferensierte bompengar, eller i kva grad kollektivnettet vert påverka av dette er usikkert. Det er lagt til grunn at dei strekkingar og korridorar som i dag har stor trafikk og høg kollektivandel også vil få flest nye kollektivreisande. Urbanet Analyse har gjort priselastisitetstiltaksstudier som viser ein etterspørselseffekt etter innføring av tidsdifferensierte takstar i bomringen, på mellom 2,7 og 5,2%.

Analysar av kapasiteten i dagens kollektivtransporttilbod syner at ein vesentleg del av linjenettet har nådd eit beleggsnivå som er kritisk med omsyn til vekst i talet på reisande i rush. Blant desse linjene er fleire av bystamlinjene inklusiv Bybanen, samt tunge bylinjer og linjer i hovudkorridorane mellom Bergen sentrum og regionsentra rundt Bergen. Passasjervekst på desse linjene vil medføre kapasitetsoverskriding i den tyngste rushtida. I tillegg vil fleire linjer komme opp mot det ein må vurdere som kritisk kapasitet. Alle desse linjene vil ha svært avgrensa moglegheit til å ta i mot fleire nye reisande utan at ein aukar ruteproduksjonen i form av suppleringsbussar (fleire bussar til å køyre same avgang) eller auka frekvens. Auka kapasitet i rush vil såleis innebere at ein treng fleire bussar inn i produksjonen på mange av dagens busslinjer.

Det er som omtalt usikkert kor stor etterspurnaden etter kollektivtransport vil bli, og nøyaktig kor i linjenettet det vert flest nye reisande. Generelt vil det vere grunn til å dimensjonere tilbodet noko i overkant, slik at tilpassing av tilbodet vil kunne skje raskare etter kvart som ein hentar erfaringar med dei ny bompengetakstane. I tillegg vil auka kapasitet, og betre plass på bussane, i seg sjølv gi ein etterspurnadsgevinst.

Under er det sett opp to ulike nivå for kapasitetsaukande tiltak, der nivå 1 er eit minimumsnivå for å kunne betjene nye kollektivreisande i rushperioden på kritiske strekkingar. I Alternativ 2 er det lagt til auka kapasitet også utanom rush på dei same strekkingane. Med raskt tilsagn om midlar vil begge desse alternativa vere mogleg å verksette frå 01.01.2016.

Nivå 1 Kun auke i rushperioden:

- Auka frekvens, suppleringsbussar på enkelte avgangar på utvalde linjer
- Kring 80 nye avgangar totalt i rush morgon og ettermiddag
- I tal nye bussar vil det gi eit behov på om lag 20 stykk
- Total kostnad drift pr år om lag 15 MNOK

Nivå 2 Nivå 1 + auka kapasitet ut over rush på tilsvarande utval strekkingar/linjer:

- Auka frekvens gjennom heile dagen/utvida rushperiode ettermiddag
- Kring 300 nye avgangar
- Om lag tilsvarande behov for nye bussar som for alternativ 1
- Total kostnad drift pr år om lag 35 MNOK

Ved å auke kapasiteten ut over rushperioden, vil ei få ein betre utnytting av vognmateriell og sjåførkorps. For å trekke til seg fleire kollektivreisande er det også avgjerande å kunne tilby eit høgt frekvent tilbod heile dagen, og eit samanhengande kollektivnett som gir føreseielege, raske og effektive reiser. Tilbodet må vere attraktivt også ut over rushperioden for at fleire skal velje kollektivtransport både til arbeid, skole, tenestetilbod og fritidsaktivitetar. Erfaringar viser at ein skapar større etterspurnad ved å auke frekvensen ut over rush enn styrking kun i rushperiodane.

Ytterlegare styrking av kollektivtransporttilbodet i Bergensområdet

Omtalt målretta styrking av kollektivtransporttilbodet vil vere nødvendig i samband med innføring av tidsdifferensierte takstar i bomringen i Bergen og forventa auka passasjervekst. Dette er tiltak som kjem i tillegg til styrking av kollektivtransporttilbodet som er tenkt finansiert med belønningsmidlar slik det framgår i den ordinære søknaden for perioden 2015-2018. Med tidleg tilsagn om ekstramidlar vil det også vere mulig med ytterlegare styrking også av andre deler av kollektivtransporttilbodet frå 1.1.2016.

- Auke kapasiteten i stamlinjenettet, inklusiv bybanen
- Auke kapasiteten i tverrgående linjer med høg belastning
- Auke kapasiteten i korridorane mellom Bergen og kommunane i Bergensområdet

Framkomsttiltak for Buss – Hesthaugvegen i Åsane bydel

Bussar retning aust på Fv 240 Hesthaugvegen har i dag dårleg og lite føreseieleg framkomst inn mot Åsane terminal. Fleire sentrale busslinjer køyrer denne traseen. Det er derfor planlagt å etablere kollektivfelt frå rundkøyring vest for Åsane terminal og fram mot rundkøyring ved innkøyring til terminalen. Kollektivfeltet i Hesthaugvegen kan etablerast innanfor eksisterande vegareal.

Sykkelbyavtale Bergen – styrka satsing på haldningsskapande arbeid retta mot barn og unge

I Sykkelbyavtale for Bergen, er det lagt opp til ei forpliktande satsing på å auke sykkelbruken m.a gjennom kampanjar og haldningsskapande arbeid. Ei viktig målgruppe for dette arbeidet vil vere barn og unge. Utover det som er planlagte aktivitetar vil det vere aktuelt å styrke innsatsen spesielt mot denne målgruppa.

Tiltak etter sykkelinspeksjon på fylkesvegnettet

For å betre framkomst og tryggleik for syklistar, blir det gjennomført inspeksjon av sykkelvegnettet for å avdekke behov for mindre tiltak eller punktutbetring. For oppfølging av tiltakslistar blir det søkt om midlar til fysisk gjennomføring av aktuelle midre tiltak og punktutbetring for å betre framkomst og tryggleik for syklistar på fylkesvegnettet i Bergen.

Haldeplassar og ventefacilitetar i Bergen sentrum

Snøggbåtrutene i Bergensområdet går til Strandkaian i Bergen sentrum, og er ein del av det samla kollektivtransporttilbodet mellom Bergen og Askøy/Nordhordland. På avgangane i rushtida er det mange reisande, og desse har i dag ikkje tilfredsstillande ventefacilitetar på kaiområdet. Det er derfor behov for raskt å finne ei løysing på dette som vil kunne gjere reisene med snøggbåt meir attraktiv.

I Bergen sentrum er det fleire sentrale busstopp med eit betydeleg antal bussbevegelsar. Det er eit stort behov for oppgradering til universell utforming, nye leskur og tiltak for å betre informasjon til passasjerane. I første omgang er det aktuelt å sett i verk slik oppgradering og standardheving på dei høgtrafikkerte haldeplassane i Chistiesgate og Allehelgensgate. Det er sett i gang prosjektering med siktemål om oppstart i 2015.

Skyss gjennomfører i dag eit miljøprosjekt med to 24 m gasshybrid bussar på linje 9 mellom Bergen sentrum og Kronstad. I samband med etablering av haldeplass for desse bussane på utsida av Bergen Busstasjon Sør, må det i tillegg utførast trafikktryggleikstiltak for mjuke trafikantar. Tiltaket vil bli gjennomført med Hordaland fylkeskommune som byggherre.

Fylkesrådmannen si tilråding

Fylkesrådmannen har tidlegare understreka behovet for å styrke kollektivtransporttilbodet i samband med innføring av tidsdifferensierte takstar i bomringen i Bergen, og vil prioritere dette tiltaket først i søknad for tildeling av auka belønningsmidlar 2015. Det må og understrekast ovanfor departementet at eventuelt auka tildelte belønningsmidlar i 2015 også må vidareførast som ein auke i søknaden for belønningssavtale for heile perioden 2015-2018. Fylkesrådmannen legg vidare til grunn at spørsmålet om meir langsiktig finansiering av drift av kollektivtransporttilbodet vil bli eit tema i samband med forhandlingane om bymiljøavtale for Bergen.

Fylkesrådmannen har orientert departementet, innan fristen 1.mai 2015, om det som vil bli foreslått som søknad for fylkespolitisk handsaming. Bergen kommune er også forelagt søknaden og har fått politisk tilslutning.

